

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

15. An sit peccatum mortale, si in omnibus festivis diebus, quis exerceat, v. g. per mediam horam opus servile? Et explanatur, si aliquis singulis diebus festivis laboret per spatium duarum horarum, ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

obiter, & inf Sanchez, in opusculis tom. 2. lib. 5. cap. 2. dub. 18. in Ref. 20. §. vii, num. 13. contrariam sententiam veriore existimet, quia potest otiositas vitari exercendo aliud opus bonum licitum: id est, ut dixi, an hac opinio sit probabilis, tu cogita?

RESOL. XV.

An sit peccatum mortale, si in omnibus festiuis diebus, quis exerceat, v. g. per mediam horam opus seruale?

Et explanatur, si aliquis singulis diebus festiuis labores per spatium duarum horarum, non peccare mortaliter.

Et similiter notatur non esse peccatum mortale, si quis efficiat, ut multi eodem die, vel diuersis festiuis magna parte temporis laborent, si omnium labor vniatur, & singuli tantum modico tempore.

Et an si quis distinctis vicibus eademmet festiuis die serualia exerceat, ita ut in singulis vicibus paruum temporis insumat, at totum tempus sit notabile, peccet mortaliter?

Et an, qui Templorum parietes tapetibus, & anlais ornant, possint hanc artem exercere in diebus festiuis sine peccato mortali?

Et an puella laborans in diebus festiuis ad euitandum otium, excusetur à peccato? Ex p. 3. tr. 5. & Misc. 1. Ref. 8.

Sup. hoc in §. 1. A ffirmitiuum docet Toletus lib. 4. c. 25. n. tom. 8. tr. 3. Ref. 3. inter c. 17. n. 3. nam in opere seruali cum sit opus materia-medium, & se, datur continuatio, & extensio materiae: licet detur discontinuatio in ipsis diebus.

2. Sed si hac opinio esset vera, vix vix operariis; id est negatiuam sententiam affirmendam esse puto, quam docet Sanchez in summa tom. 1. lib. 1. c. 4. n. 12. vbi sic ait. Si quis distinctis vicibus eademmet festiuis die serualia exerceat, ita ut singulis vicibus paruum temporis insumat, ac totum tempus sit notabile peccabit lethaliter. Secus si in diuersis diebus, etiam si habeat propositum singulis diebus paruo tempore laborandi. Ita ille. *Vnde ego puto, quod

si aliquis singulis diebus festis laboraret per spatium duarum horarum, non peccaret mortaliter, quia dictae materiae paruae non continuantur, neque coalescunt in vnum; sicut si in diebus diuersis ieiunij paruum quispiam singulis diebus comederet, etsi simul haberet propositum; sic singulis illis diebus comedendo non peccaret, neque ieiunium frangeret.

* Sup. hoc inf. in §. vii. huius Ref. &c.

Sup. hoc in Ref. not. 1. in eod. ver. 3. Notandum est etiam cum Sanchez vbi supra non esse similiter peccatum mortale, si quis efficiat, ut multi eodem, vel diuersis festis, magna temporis parte laborent, si omnium labor vniatur, & singuli tantum modico tempore, quia illa modica singulorum tempora minime vniuntur, & cuiuslibet culpa non est nisi venialis. Ergo &c. Sed post hac scripta inueni omnia supradicta docere cum Sanchez Martinum Bonacinam tract. de legibus, disp. 5. quest. vnic. punct. 3. num. 3. & 4. vnde non est audiendus Fagundez, nam eius opinio esset laqueus omnium operatoriorum.

Sup. hoc in Ref. not. 1. ta prop. si nem. & inf. in Ref. 20. §. vii. & pro parte in Ref. not. seq. 4. Notandum est etiam hic obiter, quod puella laborans in diebus festiuis ob euitandum otium, excusetur ab Emanuele Sa ver. festum, n. 6. Ioanne de la Cruz in direct. conscient. part. 1. prac. 3. art. 1. dub. 1. concl. 4. Villalobos in manuali Confessor. c. 22. num. 99. vbi etiam hac verba asserit. [Las obras seruales que se pueden hazer secretamente, como coser,

Et c. son licitas en fiesta, quando se hazen por limosna.] & idem docuit in summa tom. 2. tract. 3. 2. dub. 10. num. 10. vbi citat pro hac sententia Angelum Syluestrum, & D. Antoninum. Sed an probabiliter iudicent viri docti, nam aliqui hoc non admittunt, & quia de operibus seruilibus in diebus festiuis incedit sermo, ponam hic dubium, de quo ipso die interrogatus fui.

5. An qui templorum parietes tapetibus, anlais ornant, possent hanc artem exercere sine peccato mortali in diebus festiuis? Respondeo (quod si aliqui ferant Conradus in resp. part. 2. q. 233. & alij) ita facientes non peccare mortaliter, etiam si antea in diebus diebus talia ornamenta ponere possint, & ita docet Bonacina de legibus, disp. 5. q. vnica, punct. 3. n. 3. citans Suarez, Caietanum, & Toletum quibus ego addo Fagundez prac. 2. lib. 1. c. 4. n. 4. cum aliis penes ipsum.

6. Nota etiam quod in 2. part. tract. 1. missal. lan. §. resol. 36. cum Filliucio docui, quod si aliqui in diebus festiuis laboret per spatium duarum horarum, non peccaret mortaliter. Et hanc sententiam praeter Filliucium, tenet etiam ex eadem Societate Iacobus Granado in part. 2. D. Thoma. contr. 6. tract. 2. disp. 2. sect. 6. n. 54.

RESOL. XVI.

An agalones, seu muliones possint cum bestijs, aut vhedis oneratis iter inchoare in diebus festiuis? Et an qui per duas horas laborant in diebus festiuis, excusetur à peccato mortali ratione paruitatis materiae? Ex p. 2. tr. 15. & Misc. 1. Ref. 36.

§. 1. R Espondet Suarez de Relig. tom. 1. lib. 2. cap. 27. num. 3. distinguendo, nam si iter ante diem festum bona fide inchoatum est, cum his oneribus excusatur continuatio, vel propter publicam vtilitatem, ad quam necessarium lapsum est, vix vix mora haec transportatio rerum, & mercium fieri, vel certe propter vitandum graue nocuumtum, quod paterentur dicti agalones, seu muliones si cogenter omnibus diebus festis quiescere, quocirca iter agendo peruenirent. De inchoatione vero cum dictis rhedis, seu curribus, & bestijs oneratis non est facile admitenda consuetudo quam Caiet. 2. 2. q. 122. art. 4. abusus vocat; quia aduertit, quod si muliones ducant mulos sine oneribus, non est illicitum ita progredi, vel ab vno in alium locum transferre animalia in die festo, quia id solum est iter facere, & non habet adiunctum opus seruale. Hoc etiam docet Regin. tom. 1. lib. 19. cap. 4. num. 50. & Franc. Galleti in margarita cas. conf. vers. summ.

2. Sed ego puto, audita Missa, raro in praedictis agalones inchoando iter cum bestijs oneratis, peccare mortaliter. Nam inchoatio talis itineris labor est prohibita, quia habet adiunctam circumstantiam, includentem opus seruale, & onera leuare, vel imponere; quod quidem de se seruale est. At dicti agalones in his oneribus leuandis, vel imponentibus tempus notabile non consumunt; ergo ratione paruitatis materiae, à peccato mortali excusabuntur.

3. Quanam vero sit paruitas materiae excusans à tali peccato, incertum est Azor. p. 3. lib. 1. cap. 27. num. 9. 5. Bonac. tract. de leg. disp. 5. q. vnica, punct. 3. n. 2. & Reginald. in praxi, tom. 2. lib. 16. c. 3. n. 5. putant spatium vnius horae esse paruum notabilem, Suarez de Relig. tom. 2. cap. 31. num. 2. putat hanc esse nimiam, & rigorosam restrictionem, quia respicitur